

vagyok-e, de ha vagyok, csak gazember lehetek.

Szíves figyelmébe ajánlom a mottóként idézett törvény többi paragrafusát is. E szerint a törvény szerint Ön, önök nem kisebbség. Bevándorlók. Nélkülem, nélkülünk kisebbségi önkormányzathoz sincs joguk. Szíveskedjenek legalább 100 évet várni, és letenni valamit az ország - a **befogadó, hazát adó ország** - asztalára, mint tették ezt a mi őseink. Építsenek - saját jövedelmükből - templomokat, iskolákat, áldozzanak az örmény hagyományok fenntartására és ápolására. És áldozzák fel, ha kell az életüket is Magyarországért. Mint tették a mi őseink. Ittebei és eleméri Kiss Ernő honvéd tábornok és Lázár Vilmos honvéd ezredes nem örményként állt az aradi vesztőhelyen, de mint Magyarország haláláig hű fiai. Őseink itt éltek és jóban-rosszban kitartottak új hazájuk mellett. Nem voltak hálátlanok, hisz Magyarország mindent megadott ahhoz, hogy mint örmény nemzetiségűek szabad állampolgárként élhessünk és gyarapodhassunk. Még Trianon után is, amikor a magyarokkal együtt vettük a vándorbotot a kezünkbe és ebbe az egyharmadra zsugorodott kis országba menekültünk. Minket ezek az emlékek kötnek ehhez az országhoz, ezért valljuk magunkat örményszármazású magyaroknak.

Mi nem vádaskodunk és nem rágalmazunk. Mi Európában élünk századok óta. Itt ismerik az ártatlanság vélelmét, amely szerint bizonyíték nélkül nem állíthatok senkiről becsületbe vágó dolgokat, mert ez rágalmazás és büntetendő. Mi nem futkosunk a médiához igazunkat bizonygatni, mert nincs rá szükségünk. Az kiabál, akinek a háza ég és önmagát minősíti, aki ilyen interjúkat ad.

Ön nem keresett meg engem - audiatur et altera pars -, mert nem mert szembenézni velem. Félt, hogy kiderül, mégis létezem és velem együtt több ezer örményszármazású magyar, aki nem a markát tartja, hanem közös hazánk boldogulásáért dolgozik 350 éve folyamatosan.

Budapest, 1998. nov.17.

Forgách Sándorné, rétháti Kövér Ilona

Gyökerek ...

Öreg fa áll az út szélén.
Most az ős cibálja lombját,
Alatta, - valami régen -
Betonból öntöttek járdát.

De púpos a beton...
Megbotlik az ember lába,
És senki nem néz fel,
A lombját hullató fára.

Pedig érthető s világos,
Mint az őszi kék ég,
Hogy a beton járda alatt,
A fa növi gyökérzetét.

Honnan került ide a fa?
Ki öntözte a tövét?
Hogy e földbe ágyazza
Megtartó gyökerét ? !

Valahogy így képzelem el
Azt a kis ember termetet,
Akit őseink, réges rég,
Erdély országba ültethetett.

Századok nyomták, tapodták,
Mint fát, - az említett beton -
Ágait tördelte vadul,
Sokféle ármány, hatalom.

De gyökere él! S egyszer még
Fája, termése is érhet,
Az Erdélyi Örmény Gyökerek,
Lelkes Egyesületének...

Budapest, 1998 nov.

Dávid József

Az örmények közéleti szerepe a dualizmus korában

Elhangzott a Fővárosi Örmény Klubban 1998. október 15-én.

Az örmények már 1848-49-ben együtt éreztek és cselekedtek a magyar középnemességgel. Mintegy 70 tiszt és többszáz örmény származású közhonvéd együtt harcolt a magyarokkal a szabadságharcban. A megyei közéletben a Délvidéken már korábban vezető szerepet vittek, például Torontál megyében a Gyertyánffyak, Dánielek; Krassó Szörény megyében a Jakabffyak, Bács-Bodrog megyében a Karátsonyiak. Az országgyűlésen Szamosújvár és Erzsébetváros követői már régebb óta, de örmény származású képviselők a kiegyezés után egyre nagyobb számban más választókörzetekben (főleg Erdélyben, valamint a Bánátban) is elnyerték a választók bizalmát. Tisza István támogatói között jó néhány örmény volt. Például az 1892-ben megválasztott országgyűlésen, hol 10 fölé emelkedett az örmény származású képviselők száma, ezek között mindössze 3 ellenzéki akadt. A komolyabb karriert befutott örményekről álljon itt néhány rövid életrajz:

Gorove István (1819.VIII. 20. Pest -1881. V. 31. Bp.)

Apja, G. László író már tevékenyen részt vett a reformkori közéletben. István tanulmányai befejezése után 1842-43-ban nagyobb nyugat-európai körutat tett, majd hazatérte után Temes megyei birtokán gazdálkodott és részt vett a liberális ellenéki mozgalomban. 1846-ban Kossuth utódja lett a Védegylet igazgatói posztján. 1848-ban Torontál megye követeként részt vett a pesti országgyűlésen, majd együtt szövegezte meg a Függetlenségi Nyilatkozatot Kossuthal és Szacsavayval. A szabadságharc leverése után Törökországba, majd Párizsba emigrált. Egy évtized múlva hazatért és 1861-ben már Pest egyik országgyűlési képviselője volt Deák-párti programmal. A kiegyezés után a gróf Andrássy Gyula vezette kormányban a földműves-, ipar- és kereskedelemügyi tárcát kapta meg (összehasonlításképpen: a zsidó származásúak közül elsőként 1910-ben (!) lett miniszter Hazai Samu). Három év múlva közmunka- és közlekedésügyi miniszterként dolgozott 1 évig. 1875 után haláláig a Szabadelvű Párt vezető alakja volt.

Gajzágó Salamon (szül: 1830. II. 2. Túrpásztó)

Szamosújváron, Szolnokon, Pesten majd Pozsonyban tanult. Széchenyi Istvánnál volt patvarista. A márciusi ifjak közül mint ünnepelt szónok tűnt ki, majd honvédként részt vett a